

Russische gedichten in de jubileumbundel *Ik las met de klas een heerlijk gedicht*. Honderd jaargangen *Levende Talen*

ОДА

на день рождения ее величества государыни
императрицы Елисаветы Петровны,
самодержицы всероссийския, 1746 года

Науки юношей питают,
Отраду старым подают,
В счастливой жизни украшают,
В несчастной случай берегут;
В домашних трудностях утеха
И в дальних странствах не помеха.
Науки пользуют везде,
Среди народов и в пустыне,
В градском шуму и наедине,
В покое сладки и в труде.

Михаил Ломоносов

[Михайло Ломоносов. Десять новелл из
жизни гения \(21.36-22.25\)](#)

Idem: over Lomonosov en de Russische taal en
poëzie (19.50-23.33)

Michail Lomonosov (1711-1765) was een echte
homo universalis. Hij studeerde in Duitsland,
reisde ook in Nederland en werd bij terugkomst
in Sint-Petersburg directeur van de Academie
der Wetenschappen. In 1755 richtte hij in
Moskou de eerste Russische universiteit op.
Lomonosov zocht een adequate versvorm voor
het wisselende accent in het Russisch en
vernieuwde de Russische poëzie. Hij stelde de
nieuwe normen van de literaire Russische taal
vast, gebaseerd op het Russisch van die tijd, en
niet langer op het Kerkslavisch. Lomonosov
schreef vooral 'staatspoëzie', meestal lofredes in
de vorm van odes. In deze strofe (regels 221-
230) wijst hij op het nut van de wetenschappen.

ODE

On the Day of the ascension to the throne of all
Russia of her majesty the sovereign empress
Elisaveta Petrovna, in the year 1747

The sciences nourish young people,
Give consolation to the old,
They decorate a happy life,
And they protect one in misfortune;
Consoling in domestic troubles
And not a hindrance in far travels.
The sciences prove ever useful,
Among the peoples and in wildness,
In urban noise or isolation,
In calm they're sweet, and sweet in labor.

Michail Lomonosov

<http://tinyurl.com/about-Lomonosov>

<http://tinyurl.com/LTM100-Lomonosov>

Евгений Онегин

Глава восьмая

В те дни, когда в садах Лицея
Я безмятежно расцветал,
Читал охотно Апулея,
А Цицерона не читал,
В те дни в таинственных долинах,
Весной, при кликах лебединых,
Близ вод, сиявших в тишине,
Являться муза стала мне.
Моя студенческая келья
Вдруг озарилась: муза в ней
Открыла пир молодых затей,
Воспела детские веселья,
И славу нашей старины,
И сердца трепетные сны.

II.

И свет ее с улыбкой встретил;
Успех нас первый окрылил;
Старик Державин нас заметил
И, в гроб сходя, благословил.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Александр Сергеевич Пушкин

<http://tinyurl.com/LTM100-Onegin>
[Пушкин. Лицейские годы](#) (23.13-23.44)
[Евгений Онегин читает В Непомятый](#) (05.28-06.37)

Puškin, Aleksandr
Jevgeni Onegin
Voorgelezen door Hans Boland
3 compact discs. Amsterdam, Rubinstein
CD 2010-48-2249

Jevgeni Onegin

Hoofdstuk 8

Het was de tijd dat ik ontbloeide,
Sereen, beschut, op het Lycée,
Waar Cicero mij matig boeide
Maar Apuleius wel voor twee.
De lente kwam, de vijvers sliepen,
Ik hoorde hoe de zwanen riepen,
Mysterie school in bos en wei:
Toen dan verscheen de muze mij –
Waardoor mijn slaapcel hel verlicht werd:
Het was of er een bacchanaal
Voor mij – een kind nog helemaal,
Vol kinderstreken – aangericht werd;
Maar ook van glorie lang voorbij
En zieleroeselen zong zij.

2.

Men reageerde in mijn voordeel
En lovend, wat mij vleugels gaf,
Net als Derzjavins eigen oordeel
En zegen, haast vanuit het graf.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Aleksandr Poesjkin

Aleksandr Poesjkin (2010) *Jevgeni Onegin*.
Vertaald door Hans Boland. (Verzameld werk; 5)
Breda, Papieren Tijger
ISBN 9789067282437

Aleksandr Poesjkin (2012) *Jevgeni Onegin : roman in verzen*. Vert. uit het Russisch en van een naw. voorz. door Hans Boland. Amsterdam, Uitgeverij Athenaeum (Perpetua-reeks) ISBN 978 90 253 7017 6

Aleksandr Sergejevitsj Poesjkin (1799-1837) is de grootste Russische dichter. Zijn roman in verzen *Jevgeni Onegin* (1823-1830) is wereldberoemd. De publicatie van deze roman wordt beschouwd als keerpunt in de Russische literatuur: van West-Europese imitatiestijl naar eigen Russische stijl, en van poëzie naar proza.

In de eerste twee strofes van hoofdstuk 8 spreekt Poesjkin over het Lyceum in Tsarskoje Selo, waar hij in 1811 werd toegelaten. Het Lyceum maakte grote indruk op hem en hij schreef er vaak over: er zijn maar liefst honderdeenendertig lyceumgedichten. Poesjkin maakte er vrienden voor het leven, vond er zijn muze en beleefde er zijn eerste successen als dichter.

Мы спешим сегодня в школу

На стене часы у нас
Прозвонили восемь раз.
В это время я проснулся
И глаза открыл как раз.
Я проснулся —
И тотчас же
В брюки сунул две ноги.
Потянулся —
И тотчас же
Прыгнул прямо в сапоги!
А потом схватил рубашку,
Сунул руки в рукава,
Сунул голову в рубашку,
Но застряла голова.
Наконец, надев рубашку,
Я на улицу бегу,
А тужурку и фуражку
Надеваю на ходу.
Я фуражку
И тужурку
Надеваю
На ходу,
Потому что
День
Сегодня
Самый
Лучший
День
В году.
Потому что
День сегодня
Самый лучший день в году,
Потому что
Я сегодня
В школу
В первый раз бегу.
Я войду сегодня в школу,
Прямо в школу
В первый раз!
Я войду —

Ik ga vandaag voor het eerst naar school

Acht uur, acht uur
Slaat het klokje aan de muur
Eindelijk, 't is tijd om op te staan
Eindelijk, de grote dag breekt aan
Uit de veren
In de kleren
Vandaag begint het avontuur
Maak de badkamer gereed
Hier is zeep, daar is water niet te heet
Wassen die handen
Poetsen die tanden
Ik spoel de slaapjes uit m'n ogen —
Eerst nog even goed afdrogen
En dan snel aangekleed
Ik wurm me in m'n schone goed
Waarom dat toch zo moeilijk moet:
M'n broek daar steekt een arm doorheen
M'n rechtermouw zit aan m'n linkerbeen
Wat doen die sokken aan m'n oren?
Alles zit achterstevoren
Binnenstebuiten ondersteboven
't Is echt niet te geloven —
Maar eindelijk ben ik aangekleed
Eindelijk ben ik compleet
En vlieg ik rap
Roetsj omlaag
Van de trap
Want vandaag
Is het de goedste dag van het jaar
Is het de beste dag van het jaar
Is het de bestste dag van het jaar
En ik zet een goal
En ik speel viool
En ik buitelen en koppeltjeduikel
Want ik ga vandaag voor het eerst naar school!
En ik ren en ik ren en ik ren
Dat ik er snel-snel ben
En ik roep: Opzij voor mij!
Aan de kant het hele land!
En de mensen roepen: Halve zool!

Часы ударят
В колокольчик девять раз.
Эй вы, люди, расступитесь!
Пропустите, люди, нас!
Мы бежим сегодня в школу,
Прямо в школу —
В первый класс!

Даниил Хармс

[Стихи для детей. Сказки. Песни.](#)

[Колыбельные](#) - Хармс

<http://tinyurl.com/Charms-eerste-keer-naar-school>

Daniil Charms (1905-1942) is het pseudonym van Daniil Ivanovitsj Jojevatsjov. Charms behoorde tot de literaire avantgarde. Aanvankelijk schreef hij absurdistisch proza, drama en poëzie voor volwassenen. In 1928 richtte hij het avantgarde-collectief OBERIU op, de 'Vereniging voor reële kunst', maar het schrijven werd hem door de Stalinterreur steeds moeilijker gemaakt. Van 1931-1933 werd hij verbannen naar Koersk. Hoewel hij een grondige hekel aan kinderen had, schreef hij na terugkomst in Leningrad uitsluitend nog kinderboeken. Ze worden nu allemaal tot de klassiekers gerekend. In 1936 publiceerde Charms het gedicht 'Wij haasten ons vandaag naar school', over de eerste keer dat kinderen naar school gaan.

Ken je niet uitkijken, gladiool!
Moet dat zo gauw, kleine rabauw?
En ik roep: Ja! Nou!
Ik ga vandaag voor het eerst naar school!

Daniil Charms

Vertaling: Robbert-Jan Henkes

Eerdere gedichten van Charms naar het Nederlands vertaald door Robbert-Jan Henkes:

Daniil Charms. *Tijger op straat*. Russische gedichten voor kinderen. Vertaling Robbert-Jan Henkes, ill. Erik Bindervoet.
ISBN 978 90 76347 88 2

Daniil Charms. *Kakkerlakkerste*. Meer Russische gedichten voor kinderen. Vertaling Robbert-Jan Henkes, ill. Erik Bindervoet.
ISBN: 978 90 8967 107 3

